

Nedskriverens navn: *Per Hvamstad*

Adresse: *Jaren*

Fødselsår: *1944* Fødested: *Brandbu*

Er det egne opplevelser som skildres? *Nei.* Hvis De gjengir en annens beretning – oppgi da fortellerens navn: *Ola Th. Hvamstad.*

Adresse: *Jaren*

Fødselsår: *1873* Fødested: *Brandbu*

Ei lita historie fra Mjønvalden

Berthe Narverud var stor og arbeidsglad, ble således benyttet mye på gardene i bygda til grovere arbeid som bakst, slakting, vask og beredning av lin, som var et meget krevende arbeid og foregikk i begynnelsen av juni måned. Dagene var lange i fra 10 timer og oppover til 14 t. Betalinga, omkring 1850 var 12 sh. pluss litt naturalir. pr. bakstedag: 1 lefse. Vask og slakting: suel og litt mjøl o.l. Linarbeide: 1 hön hespel pr. dag. Man kan forstå at dette måtte disponeres med omtanke, dersom en skulle få endene til å mötes.

På en gard nede i Mjønvald etter endt klesvask, hvor Berthe hadde vært med manglet det et stråklæde, mistanken falt på Berthe og saken ble anmeldt til lensmannen. Lensmannen foretok husundersøkelse hos Berthe Narverud. Stråklædet ble funnet og viste seg å gjøre stor tjeneste i ei seng hvor 3 smårolinger sov om natta. Rykte bredte seg som ild i tørt gras, og slarvekjerringene fikk vatn på mølla. Tenk Berthe hadde ti et stråklæde som var verdt 2 mork og det betinget jo en dom på 2 dagers «Vand og brød» minst. Men Berthe brydde seg ikke så mye om ryktet, bare hun kunne få noe å gjøre så hun kunne hjelpe til å mette de mange munnene, som år om annet økte med en og to.

En dag utpå høstparten gikk en mann stien opp til Narverud, sendt av lensmannen med dommen i skreppa, lydende på «To Dagers Vand og Brød for grovt tyveri». Med dommen fulgte og en ordre, Berthe hadde å møte en bestemt dag i november på Gjøvik. Dagene gikk og i midten av november kom igjen en mann gående vegen oppover skogen til Narverud. Det var lensmannsbetjenten som kom for å ordne med Berthe om turen til Gjøvik for å sone sin brøde for grovt tyveri. På peisen brann det lystig. Det lukta granbar og trekken i pipa var i orden her. I hvert hjørne av stua sto det en seng. I ei av sengene oppholdt det seg en 3-4 smårolinger fra 2-12 års alderen. Lett påkledd uten sko. Til underlag i senga var det hakket granbar, og en strisekk sylt med granbar tjente som hodepute. Betjenten som hadde varmet seg, og hadde tatt en oversikt over inventaret, hadde kommet med en spydig bemerkning

om å ligge på granbar. Berthe som i mellomtida hadde lagt granbar på peisen, og satt over låga gryta til kua, fortalte at det var til senga til unge hun tok det stråklædet som hun nå skulle lide for. Erik mannen hennes Berthe som har kommet inn og fått greie på domen sier «Når lensmannen skaffer skjyss att og fram til Gjøvik, for Berthe og tulla som ligger borti vogga, og vart båret til Grinakers kirke for å døpes, på fars arme for 3 uker sida, samt disse 3 kroppene som spretter borti senga her så barkvistene fyker, så får det itte hjelpe om Berthe må reise». «Det blir mange på den skjyssen» bemerker betjenten. «Kunne ikke Berthe gjøre turen alleine...» «Hørt for noe tull, ta barnet opp tor vogga og gi a bryst, så betjenten får se at mor og barn ikke kan skilles ad».

Tilleggsoppl.

Narverud, nedlagt husmannsplass under garden øvre Hvamstad i Brandbu. Oppsitteren med familie drog tidlig til Amerika og slo seg gjennom der.

Grinaker kirke, gammel stavkirke i Brandbu, nedrevet 1866, da den ble forlita.

Stråklæ, klæet som ligger nærmest helmen i senga.